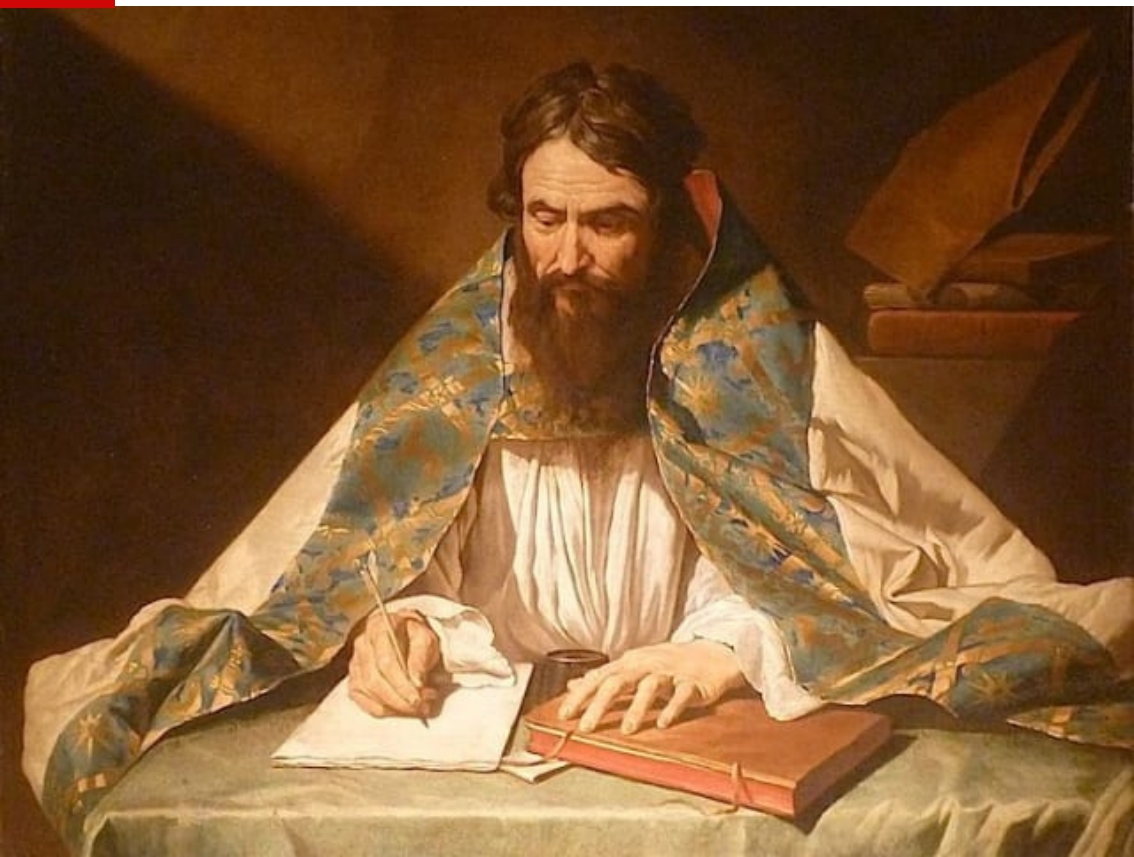

1 Sv. Ambrozije

Sveti Ambrozije (339.-397.) rodio se, vjerojatno, u gradu Trieru oko god. 339. Potjecao je iz veoma ugledne rimske obitelji. Otac mu je bio visoki carski činovnik u Galiji. Ambrozije je studirao u Rimu govorništvo i pravo. Oko god. 370. postao je guverner (legatus consularis) u sjevernoj Italiji sa sjedištem u Milanu. Kad je u tom gradu umro arijanski biskup Auksencije, kler i narod jednodušno su izabrali Ambrozija za njegova nasljednika na biskupskoj stolici, premda je bio tek katekumen, tj. pripravnik za sveto krštenje.

Bio je vrstan propovjednik kojeg su slušali mnogi uglednici, među njima i sv. Augustin kojeg je krstio. Bio je teološki pisac, pjesnik pa i skladatelj. "Ambrozijanska liturgija" je u bogoslužju Milanske biskupije još živa barem djelomično. Prvi je za euharistiju upotrijebio izraz "misa". Kao biskup istakao se osobito u poučavanju svoga stada, u obrani Crkve protiv poganstva, arijanstva – naučavanja koje je nijekalo Kristovo božanstvo – te protiv drugih hereza. Umro je 397. godine te je pokopan u milanskoj bazilici.

SPOMEN: 7. prosinca

2 Sv. Jeronim

Sv. Jeronim (347.-420.) rođen je 347. godine u Stridonu i jedan je od četvorice velikih crkvenih naučitelja Zapada. Rodio se oko 345. godine u mjestu Stridonu, u rimskoj Dalmaciji. Kao mladić dolazi u Rim na studij, gdje se nakon solidne pripreme krsti. Nemirna je duha te se dao na mnoga putovanja po Europi, stiže u sirijsku pustinju, gdje je živjelo mnogo učenih pustinjaka i monaha. Živio je asketskim životom i učio hebrejski i grčki jezik, na kojima je pisana Biblija. Godine 379. vraća se u Rim gdje uživa glas učena čovjeka. Postaje savjetnikom i tajnikom pape Damaza I. od kojeg dobiva zadaću da na latinski jezik prevede cijelo Sveto pismo. Odlazi u Svetu zemlju i prevodi Sveto pismo, a taj prijevod je nazvan "Vulgata", koji je bio u upotrebi sve do Drugoga vatikanskoga sabora.

Ostavio je nekoliko značajnih spisa za Crkvu i njezin život. Osnovao je govorničku školu za djecu u Jeruzalemu, brinuo se oko brojnih izbjeglica koji su pobjegli u Svetu Zemlju nakon provala Vandala u Rim 410., te iskazivao veliku ljubav prema siromašnima i nemoćnima.

SPOMEN: 30. rujna.

3 Sv. Augustin

Aurelije Augustin (354. – 430.) jedan je od najvećih umova kršćanstva. Teolog, filozof i mislilac, ali i nježni pastir duša. U mladosti je živio razvratnim životom i zapao u sektu manihejaca. Ali u dobi od 32 godine se obratio na kršćanstvo, te je u svojim čuvenim Ispovijestima o tom događaju ispjevao jednu od najljepših pjesama pokajnica. Došao je u Rim a proslijedio je u Milano, gdje se susreo sa svetim Ambrozijem, slušao je njegove propovijedi te se odlučio na krštenje. U vazmenom bdijenju 387. godine se krstio u prisutnosti svoje majke Monike. Potom se vratio u Afriku. U Hiponu postaje svećenik te biskup.

Bio je veliki propovjednik, a svojim je raspravama pobio mnoga krivovjerja svoga vremena. Iza sebe je ostavio 113 knjiga i 218 pisama te više od tisuću propovijedi. Uz Ispovijesti, najznačajnije mu je djelo *De civitate Dei* (O državi Božjoj), najvrjedniji primjer starokršćanske apologetike. Ubraja se među najveće crkvene pisce svih vremena. Svoj je život opisao u Ispovijestima. Umro je 430. godine.

SPOMEN: 28. kolovoza

4 Sv. Grgur Veliki

Sveti Grgur Veliki, papa [540.-604.] – ubraja se među četiri najveća crkvena oca Zapadne Crkve (sveti Ambrozije, sveti Augustin, sveti Leon Veliki). Rođen je 540. godine u uglednoj rimskoj obitelji, što mu je omogućilo visok društveni položaj. Nakon očeve smrti obiteljsku je palaču pretvorio u benediktinski samostan. Suradnik je i savjetnik papa, značajno je da ga je papa Pelagije II. poslao kao svoga delegata u Carigrad.

Godine 590. izabran je za papu, a povjesničari kažu da je znalački ujedinio mudrost i poniznost monaha s diplomatskim i administratorskim iskustvom. Ujedno je proveo socijalne, pastoralne i liturgijske reforme. Uredio je crkveno pjevanje koje se po njemu naziva "gregorijansko". Bio je vrstan teolog i pisac, pa je svojim djelima utjecao na srednjovjekovnu teologiju. Do sada je u povijesti Crkve 16 papa nosilo ime Grgur. Prvome između njih povijest je dala počasni naslov Veliki. To je znak da se radi o izvanrednoj osobi, čiji je utjecaj trajne vrijednosti kroz sva vremena. Grgur je umro u Rimu 604. godine.

SPOMEN: 3. rujna

5 Sv. Atanazije

Sveti Atanazije (295.-373.) rođen je u Egiptu, a bio je visoko izobražen u helenističkoj kulturi. Oduševljen kršćanskim asketskim idealima Atanazije još kao mladić odlazi u pustinju, gdje je bio učenik svetog Antuna pustinjaka. Napisat će Antunov životopis i tako postati jedan od prvih hagiografa. Atanazije se vraća u Aleksandriju gdje je postao đakon biskupa Aleksandra, te i njegov nasljednik kao biskup na stolici aleksandrijskoga patrijarha.

Sa svojim biskupom sudjeluje na I. koncilu u Niceji 321. godine. U njegovo vrijeme se vode velike borbe protiv arijevske hereze, a on je u tom pogledu "prvoborac" za Kristovo božanstvo. Ostavio je popriličan broj teoloških spisa koji su najviše posvećeni utjelovljenoj Riječi Božjoj. Zbog toga je bio proganjan, ali je ostao vjeran osobi Sina Božjega. Ovog autentičnog protagonista kršćanske predaje, tek nekoliko godina nakon njegove smrti već je veliki teolog i carigradski biskup Grgur Nazijanski slavio kao "stup Crkve", a uvijek ga se držalo uzorom pravovjerja, kako na Istoku tako i na Zapadu.

SPOMEN: 2. svibnja

6 Sv. Bazilije Veliki

Sveti Bazilije Veliki [329.-379] rodio se kao sin uglednoga retora oko 330. u Cezareji (Kapadocija). Otac je i utemeljitelj kršćanskog redovništva na istoku. U njegovo pravilo o redovničkom životu ugledali su se kasnije svi veliki utemeljitelji redova. On je bio duboka redovnička duša i zato su mu pisana djela puna onoga što može unapređivati redovnički život.

Dubokom mistikom odiše njegovo djelo O Duhu Svetom, nestvorenoj Božjoj ljubavi, koja izlazi od Oca i Sina. U njemu opisuje utjecaj Duha Svetoga u duši krštenika koji se krštenjem rađa na novi - božanski život. Dobro je znao da bez molitve i raznih pobožnih vježbi ne može biti redovničkog života. Za njega su samostani i njihove crkve "kuće molitve", a "molitva je prošnja za dobro koju dobri upravljaju Bogu". U svojim Asketskim govorima daje duhovne savjete kojima se još i danas može hraniti vjernička duša. Evo jednog savjeta: "Kad već završi dan i svaki kako tjelesni tako duševni posao, pravo je da si svatko prije počinka u svome srcu ispita savjest." Umro je 14. lipnja 379. godine.

SPOMEN: 2. siječnja

7 Sv. Ivan Zlatousti

Sveti Ivan Zlatousti (345.-407.) rođen je u Antiohiji Sirijskoj oko 345. godine, pa je prvotno nazvan Antiohijski, a nadimak Krizostom – Zlatousti dobio je nakon svoje smrti poradi iznimne rječitosti i divnih propovijedi po kojima je ostao zapamćen. U mladosti se posvetio pustinjačkom životu, ali se zbog slabog zdravlja vratio u rodni grad, gdje je najprije zaređen za svećenika.

Glas o njemu kao vrsnom propovjedniku stigao je do cara Arkadija koji ga je 398. godine pozvao za patrijarha u Carigradu. Nastavio je propovijedati bitko ali i kritički. Kako bi se čudoređe koje je Isus navijestio istinski živjelo, počeo je propovijedati i upozoravati i carsku obitelj. To nije bilo pravo caru te je bio prognan iz Carigrada. Idući u novo progonstvo u Pont na Crnome moru preminuo je 407. godine. “Bogu budi hvala na svemu! Amen.” Bile su to riječi dostojne najvećega crkvenog govornika. Njima je udario doličan pečat svim svojim govorima. Proglašen je crkvenim naučiteljem s naslovom: “Doctor eucharisticus”.

SPOMEN: 13. rujna

8 Sv. Grgur Nazijanski

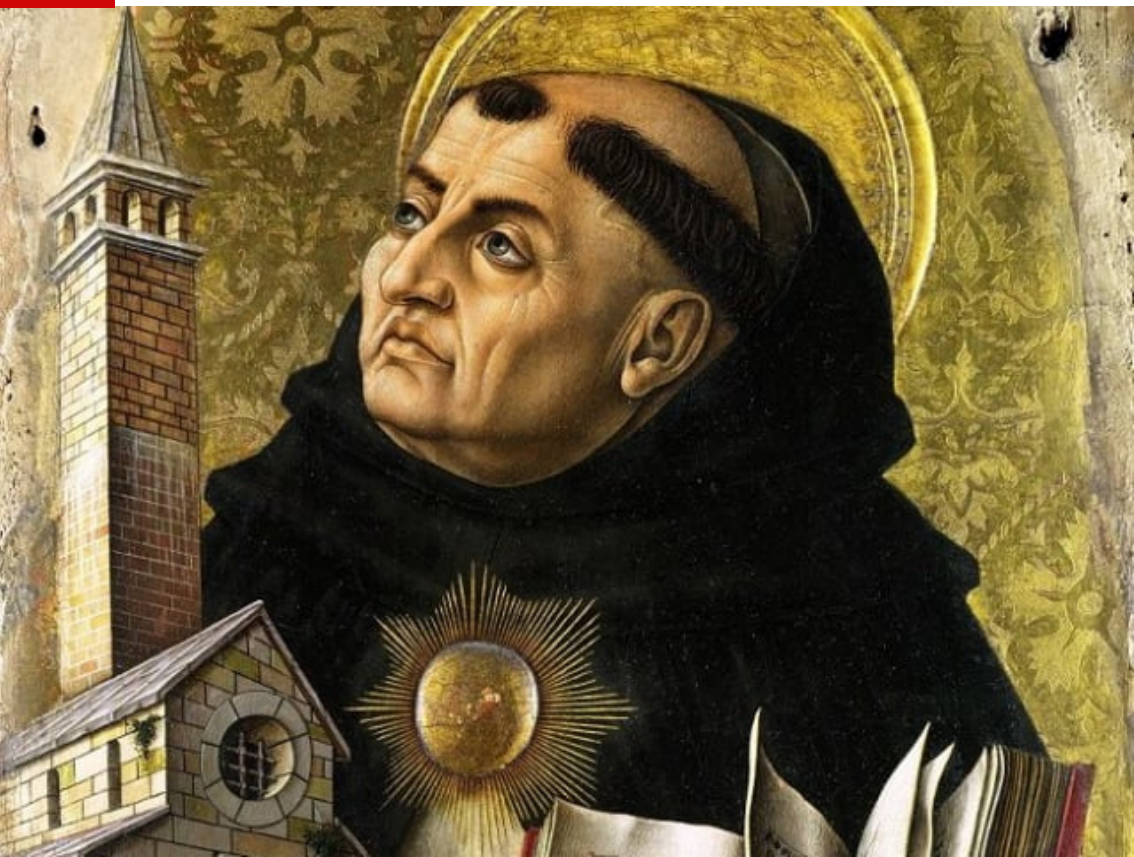
Sveti Grgur zvan i Bogoslov (330.-389.), crkveni naučitelj, rodio se oko 330. godine u Arijanzu, selu nedaleko Nazijanža kao sin tamošnjeg biskupa. Nakon završenih nauka Grgur je najprije poučavao u govorništvu u svome rodnom gradu i ubrzo stekao velik ugled. Kraće vrijeme napustio je poučavanje i otišao u samoću. U vrijeme teoloških borbi Grgur je morao preuzeti odgovornost za glavnu biskupiju kršćanskog istoka, za Carigrad. Ondje je neustrašivo branio pravovjerje protiv arijanskog i makedonijevskog krivovjerja. Prvo je nijekalo božanstvo Sina, a drugo Duha Svetoga.

Za vrijeme Grgurova biskupovanja u Carigradu, kako bi izbjegao veliku svađu i razdor, odrekao se biskupske stolice u Carigradu i preuzeo malu biskupiju u Nazianzu gdje je napisao mnogo dragocjenih spisa. Pisao je pjesme i epigrame, a očuvano je oko 400 njegovih pjesama i zbirka od 243 pisma, malih stilističkih remek-djela. Znatno je utjecao i na teološko-filozofsku misao na Zapadu. Pod kraj života povukao se u mir. Umro je 9. svibnja 389. ili 25. siječnja 390. godine.

SPOMEN: 2. siječnja

9 Sv. Toma Akvinski

Sveti Grgur zvan i Bogoslov (330.-389.), crkveni naučitelj, rodio se oko 330. godine u Arijanzu, selu nedaleko Nazijanža kao sin tamošnjeg biskupa. Nakon završenih nauka Grgur je najprije poučavao u govorništvu u svome rodnom gradu i ubrzo stekao velik ugled. Kraće vrijeme napustio je poučavanje i otišao u samoću. U vrijeme teoloških borbi Grgur je morao preuzeti odgovornost za glavnu biskupiju kršćanskog istoka, za Carigrad. Ondje je neustrašivo branio pravovjerje protiv arijanskog i makedonijevskog krivovjerja. Prvo je nijekalo božanstvo Sina, a drugo Duha Svetoga.

Za vrijeme Grgurova biskupovanja u Carigradu, kako bi izbjegao veliku svađu i razdor, odrekao se biskupske stolice u Carigradu i preuzeo malu biskupiju u Nazianzu gdje je napisao mnogo dragocjenih spisa. Pisao je pjesme i epigrame, a očuvano je oko 400 njegovih pjesama i zbirka od 243 pisma, malih stilističkih remek-djela. Znatno je utjecao i na teološko-filozofsku misao na Zapadu. Pod kraj života povukao se u mir. Umro je 9. svibnja 389. ili 25. siječnja 390. godine.

SPOMEN: 2. siječnja

10 Sv. Bonaventura

Sveti Bonaventura (1218.-1274.) rodio se u Bagnoregiu, a na krštenju je dobio ime Ivan. Sam svetac svjedoči da je u djetinjstvu bio izliječen po zagovoru svetog Franje i dok ga je svetac držao na rukama uskliknuo: “O buona ventura – Dobre li sreće!” Kao mladić odlazi na studij u Pariz gdje je s 25 godina stupio u Red Manje braće. Stekao je akademske naslove te je predavao franjevačkoj braći i na Pariškom sveučilištu. Izabran je za generalnoga ministra Reda, a papa Grgur X. ga je imenovao biskupom i kardinalom. Sudjelovao je na Lionskom koncilu 1274. godine gdje je i umro. Napisao je brojna djela filozofskog i teološkog značenja, te iz duhovnosti i mistike. Nosi naslov “serafski naučitelj”.

Autor je mnogobrojnih znamenitih djela kao što su *Itinerarium mentis ad Deum* (Put duha k Bogu) i *Tria opuscula* (Tri djelca), a njegov čuveni *Život svetoga Franje*, koji je franjevački red u jednomu razdoblju proglasio jedinim službeno prihvaćenim životopisom toga sveca, nazvan je "književnim remek-djelom srednjovjekovne hagiografije".

SPOMEN: 15. srpnja

11 Sv. Anzelmo Canterburyjski

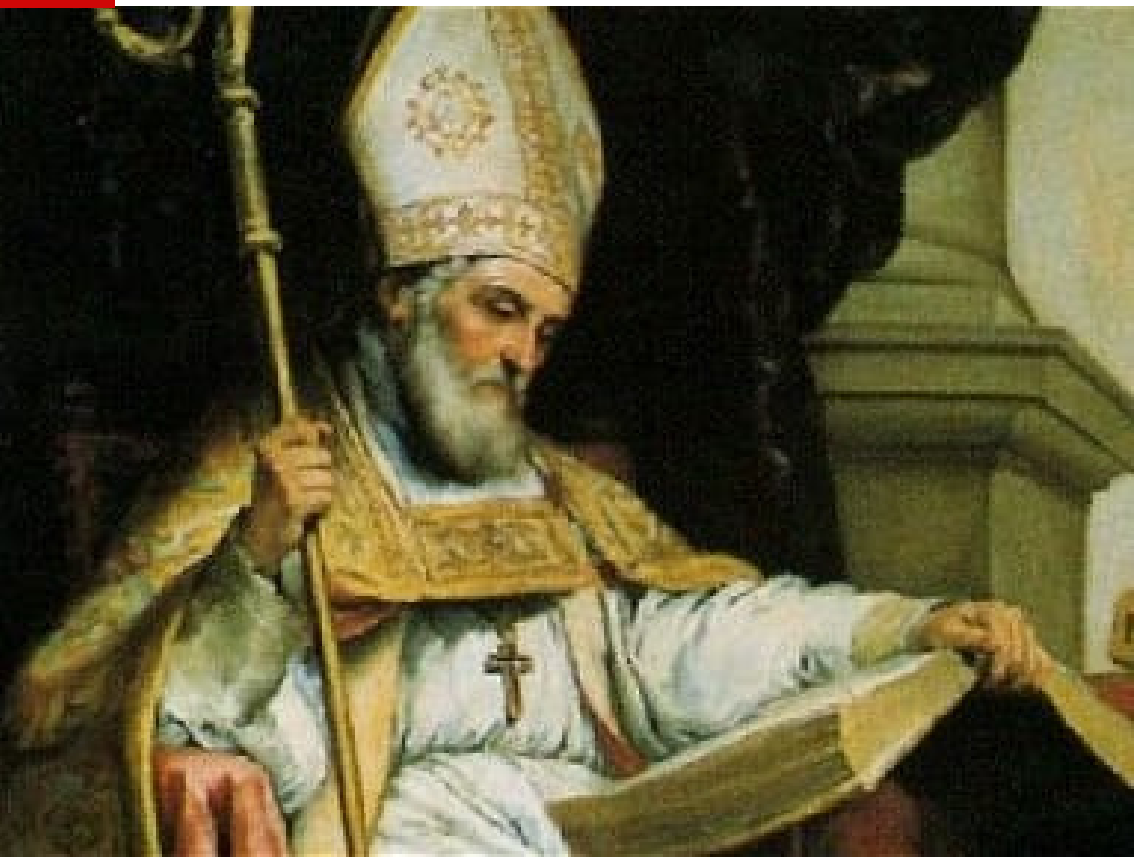
Sveti Anzelmo (1033.-1109.) je rođen 1033. godine u sjevernoj Italiji i već od ranog djetinjstva imao je sklonost prema monaškom životu. Nakon majčine smrti dolazi u sukob s ocem kojega napušta i tri godine provodi lutajući po Francuskoj. Anzelmo 1060. postaje benediktinac, tri godine kasnije postaje prior samostana, a godine 1078. i opat. U svojim pisanim djelima ispituje odnos između istine, pravednosti i slobode. Nakon što je postao nadbiskup u Canterburyju za Anzelma su nastupile teške godine borbi i sukoba s engleskim kraljevima koji su se sve više uplitali u crkvene poslove. Zbog svoga stava u obrani prava Crkve dva puta je morao ići u progonstvo.

Posljednje tri godine života Anzelmo je proveo u miru i spokoju u Engleskoj. Umro je 21. travnja 1109. u Canterburyju. Tek godine 1720. bio je proglašen naučiteljem Crkve, a da nikada formalno nije bio kanoniziran. No, o njegovu naslovu sveca nitko ne sumnja, jer Crkva samo kanonizirane svece uvrštava u broj svojih naučitelja.

SPOMEN: 21. travnja

12 Sv. Izidor Seviljski

Izidor [556.-636.] je rođen oko godine 556. u gradu Sevilli kao sin uglednog časnika. Ostavši vrlo rano bez oba roditelja, brigu oko Izidorova odgoja preuzima njegov brat Leander koji je bio opat jednog samostana. Pridruživši se redovničkoj zajednici u 30-oj godini Izidor je naslijedio brata u opatskoj službi. Postavši opat Izidor se svim silama trudio oko jedinstva braće koja su živjela u samostanu. Veliki poklonik i prijatelj knjige posebnu je pozornost pridavao proučavanju Biblije.

Godine 601. morao je naslijediti na biskupskoj stolici u Sevilli svoga brata Leandra. Biskupovao je 30 godina, a resila ga je svestrana učenost i veliki govornički dar. Njegova teološko škola u Sevilli postala najuglednija znanstvena crkvena ustanova u čitavoj Španjolskoj onoga vremena. Svoju domovinu, a i čitavu Europu zadužio je svojim glavnim djelom Etymologiae, prvom poznatom enciklopedijom. To je djelo u srednjem vijeku poslije Svetog pisma bilo najviše čitano i ponovno izdavano. Umro je 4. travnja 636. u svom rodnom gradu Sevilli.

SPOMEN: 4. travnja

13 Sv. Petar Krizolog

Sveti Petar Krizolog (380.-450.) rodio se oko 380. godine u gradu Forum Cornelii (danas Imola, nedaleko Bologne). Oko 433. godine postao je biskupom Ravenne, tada prijestolnice Zapadnog Rimskog Carstva. Graditelj crkava, reformator, borac protiv pogana i heretika, papinski savjetnik, prijatelj siromaha, zagovornik svakodnevnog primanja Svete pričesti, Doktor homilija, bio je glasovit po sjajnim, kratkim govorima, kojima je stekao ime Chrysologus, Zlatorječiti. Bio je tako sjajan propovjednik da je punio ravenske crkve i pozitivno djelovao na carske dvorjanike. Nekršteni su molili za krštenje, a krivovjerci su se obraćali na pravu vjeru. Ostavio je za sobom 176 propovijedi.

Osobito ga je cijenila glasovita carica Galla Placida koja je upravljala carstvom umjesto maloljetnog sina Valentinijana i često od mudrog Petra tražila savjete. On je nagovorio caricu da gradi prekrasne ravenske crkve koje su i danas vrijedni biseri kršćanske umjetnosti. Preminuo je 31. srpnja 450. u Imoli.

SPOMEN: 30. srpnja

14 Sv. Leon Veliki

Sveti Leon Veliki (400.-461.) prvi je papa u povijesti koji je dobio naslov "Veliki". Rodio se u Etruriji (danas Toskana) potkraj 4. stoljeća. Po njegovim spisima vidi se kako je dobio dobar odgoj i stekao veliku izobrazbu. Bio je poznavalac rimske književnosti i govorništva, a napose Svetog pisma i teologije.

Nakon Siksta III. izabran je za papu 440. godine. Crkva je tada bila u poteškoćama: iznutra su je nagrizale razne hereze, a izvana navale barbarskih naroda. Izgleda da je bio dobar diplomat, jer je hunskog vojskovođu Atilu uspio nagovoriti na uzmak od Rima, a vođu Vandala da odustane od pljačke. Od Leonovih spisa sačuvano je 96 govora (propovijedi) i 173 pisma. Njegove homilije odaju pastira duša koji je sav bio predan duhovnome dobru povjerenog mu stada. Dogmatska poslanica Kalcedonskom saboru 451. godine obradovala je oce te su izjavili da je na Leonova usta progovorio sam sveti Petar. Umro je nakon 21 godine pontifikata 10. studenoga 461. godine.

SPOMEN: 10. studenog

15 Sv. Petar Damiani

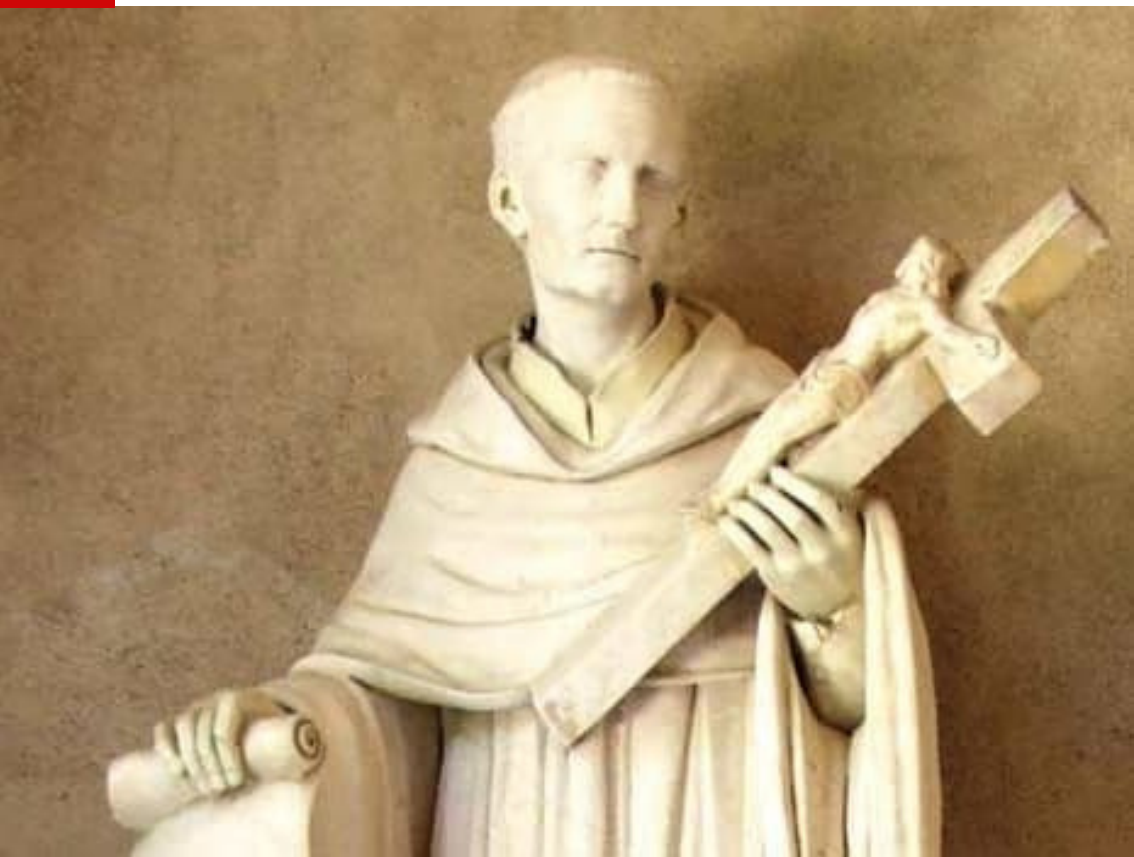

Sveti Petar Damiani (1007.-1072.) rođen je 1007. godine u Raveni. Rano je ostao bez roditelja pa se o njemu skrbio stariji brat Damiano. Iz zahvalnosti prema njemu, svojemu imenu dodao je Damiani. Završio je visoke studije pa je vršio službu prorektora, a slovio je kao vrstan polemičar. S 28 godina stupa među monahe u Fonte Avellanu. Pisao je i poticao na čudoredni život svoje suvremenike. Imenovan je kardinalom a potom biskupom Ostije.

U spisima se oštro borio protiv zala u Crkvi, a ta su bila: simonija, kupovanje i prodavanje duhovnih dobara i crkvenih časti, te neodržavanje svećeničkog celibata. Petar je u veoma burnim vremenima rimskim biskupima pomagao u obnovi Crkve. Često im je u raznim misijama bio izaslanik. Papa Stjepan IX. postavio ga je za kardinala i biskupa Ostije. Dante ga u svojoj Božanstvenoj komediji smješta u sedmo nebo među kontemplativce, opisujući ga u njegovu bijelom odijelu kako oštro šiba po pokvarenosti što se uvukla u Crkvu. Umro je u Faenzi, u benediktinskome samostanu svete Marije 1072. godine.

SPOMEN: 21. veljače

16 Sv. Bernard iz Clairvauxa

Sveti Bernard (1090.-1153.) potječe iz burgundske plemićke obitelji s brojnom djecom. Godine 1112. ulazi u cistercitski samostan u Citeauxu, a njegov primjer je nadahnuo i mladiće koji su željeli ostvariti cistercitsko zvanje, stoga je Bernardu povjereno osnivanje novog samostana u Clairvauxu koji postaje duhovna oaza. Ugled i utjecaj mladog opata sve više raste pa su ga neki nazivali "neokrunjenim papom i carem svoga stoljeća". Unatoč toga Bernard pak živi skromnim redovničkim životom. Bio je istinski mistik i vrstan teolog, promiče napose Kristovo čovještvo. Odličan je propovjednik, te ga nazvaše "doctor mellifluus".

Bernard je sam sebe nazivao "utvarom stoljeća" jer je bio redovnik koji se stalno bavio vanjskim crkvenim i političkim poslovima. Poput sv. Pavla, i Bernarda je ljubav prema dušama gonila na akciju i u svjetovnim događajima i zbivanjima. Umro je shrvan pokorom, naporima i bolešću u dobi od 63 godine. Bilo je to 20. kolovoza 1153., kad su redovnici u Clairvauxu molili treći čas. Ostavio je iza sebe vrijedna djela kojima su se i drugi nadahnjivali.

SPOMEN: 20. kolovoza

17 Sv. Hilarije iz Poitiersa

Sv. Hilarije (315.-367.) živio je u burno doba kada su kršćanstvo razdirale žestoke arijanske prepirke. Iako je Prvi opći sabor u Niceji 325. godine osudio arijanizam, sukob se nastavio, a pravovjerni su često bili meta progona. Žrtva tih progona bio je i sv. Hilarije, biskup Poitiersa. Sv. Hilarije je rođen oko 315. g. u bogatoj poganskoj obitelji. Završio je najveće studije svoga vremena, oženio se i imao kćerku. Upoznavši kršćanstvo sav se dao na studij Svetog pisma, a nakon nekog vremena se krstio sa svojom obitelji i postao vatrenim kršćaninom. U općini Poitiersa stekao je veliki ugled te ga nakon smrti biskupa vjernici izabiru za njegova nasljednika nakon što mu je supruga otišla u samostan.

Kao biskup Hilarije se još žestice protivio krivom naučavanju arijanaca te ga car 359. g. progoni u Malu Aziju. Hilarije se i dalje borio protiv zabluda. Postao je glasovit pa je na povratku iz progonstva bio posvuda slavljen i svečano dočekan. Sv. Hilarije je bio dubok mislilac, vrstan teolog i dobar poznavalac Svetog Pisma pa je iza sebe ostavio veliki broj pisanih djela.

SPOMEN: 13. siječnja

18 Sv. Alfonz Marija de Liguori

Sveti Alfonz Marija de Liguori (1696.-1787.) rodio se u Napulju 27. rujna 1696. godine kao sin velikog admirala Napuljskog Kraljevstva. Već sa 17 godina postao je doktor pravne znanosti, a dvije godine kasnije samostalni odvjetnik. Budući da nije mogao podnijeti nepoštenje koje je pratilo pravne procese toga doba ubrzo napušta odvjetničku karijeru i postaje svećenikom.

Osniva red Presvetog Otkupitelja koji se odmah posvetio brizi za siromašne i bolesne u zapaštenim selima. Sastavio je mnogo priručnika i katekizama, a specijalnost mu je bila moralna teologija, koja njegovim radom započinje novu epohu koja se u mnogo čemu zadržala i do danas.

Sa 66 godina postaje biskupom biskupije Santa Agata dei Goti, a sa 79, radi bolesti, povlači se u svoj samostan u Noceri dei Pagani gdje je i umro 12 godina kasnije. Papa Grgur XVI. proglasio je Alfonza 1839. godine svecem, Pio IX. naučiteljem Crkve a Pio XII. nebeskim zaštitnikom svih ispovjednika i moralista.

SPOMEN: 1. kolovoza

19 Sv. Franjo Saleški

Sv. Franjo Saleški (1567.-1622.) rođen je 1567. godine u plemićkom dvorcu svojih roditelja u Savoju. Roditelji su mu omogućili kvalitetno školovanje. Franjo se u to vrijeme bavio razmišljanjima o kalvinskom nauku prema kojemu je broj spašenih predodređen. Otac mu se silno usprotivio kada je izjavio da želi postati svećenik. Nakon što je završio teološki studij i postao svećenik Franjo odlazi u pokrajinu pored Ženevskog jezera koja je bila središte kalvinizma i tu je ispravno naučavajući uspio 70 000 duša vratiti nazad u katoličku vjeru. Izašavši na glas kao izvanredan dušobrižnik i veliki borac za pravovjerje papa ga imenuje ženevskim biskupom. Kao biskup osniva dvije Družbe i razvija veliku spisateljsku djelatnost. Umire u 55. godini 1622. godine.

Njegovo najpoznatije pisano djelo Filotea namijenjena je onima koji žive u obiteljima, jurnjavama života i stoga smatraju da svetost nije za njih. Bio je naučitelj koji pobožnost unosi u svijet i svijet u nju. Proglašen je zaštitnikom katoličkih novinara i pisaca.

SPOMEN: 24. siječnja

20 Sv. Ćiril Aleksandrijski

Sveti Ćiril Aleksandrijski (370.-444.), posljednji veliki predstavnik aleksandrijske škole i grčko-kršćanske književnosti u Egiptu, rodio se oko g. 370. Bio je učenik svog strica Teofila, aleksandrijskog patrijarha, od koga je naslijedio ne samo patrijaršijsku stolicu već i žestinu i svadljivost u vođenju vjerskih rasprava. Jedno je vrijeme među monasima provodio monaški život. Godine 403., već kao svećenik, pratio je svoga strica Teofila na sabor "pod hrastom", koji je s patrijaršijske stolice u Carigradu svrgnuo sv. Ivana Zlatoustog poslavši ga u progonstvo. Godine 412. Ćiril je postao aleksandrijski patrijarh.

Borio se protiv carigradskog patrijarha Nestorija, a na koncilu u Efezu 431. godine najviše je doprinio da je Majka Gospodinova proglašena Bogorodicom. Umro je u Aleksandriji 444. godine. Napisao je više egzegetskih djela, a osobito je značajno tumačenje Ivanova evanđelja. Sveti Ćiril Aleksandrijski je posljednji veliki predstavnik aleksandrijske teološke škole.

SPOMEN: 27. lipnja

21 Sv. Ivan Damašćanski

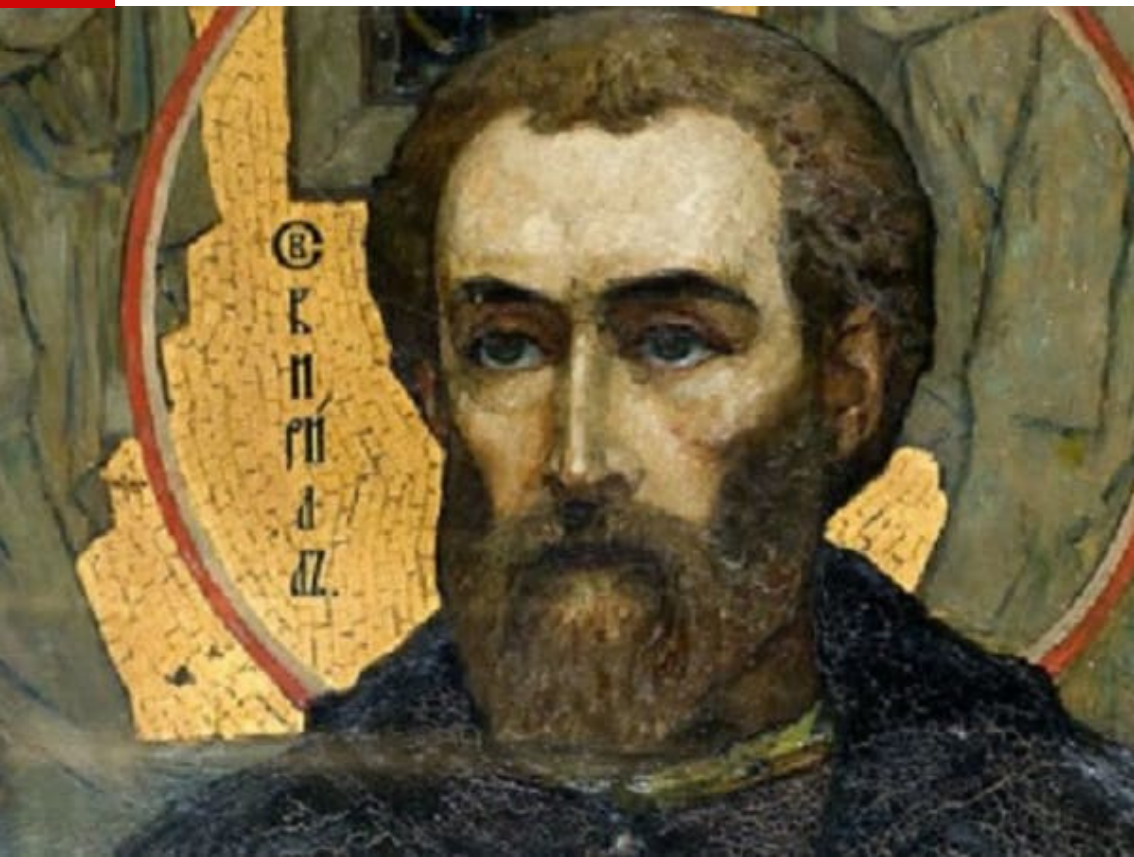

Ivan Damašćanski (650.-749.) rodio se oko 676. u sirijskom gradu Damasku, u uglednoj arapskoj obitelji, kao sin kalifskog ministra financija Sarguna ibn Mansura. Stekao je temeljitu, svestranu naobrazbu i obavljao važne službe na kalifskom dvoru (radio je i kao carinski službenik). Oko godine 730. povukao se u samostan svetog Sabe kraj Jeruzalema. Postao je monah, zareadio se 735. za svećenika, posvetio se teologiji i kontemplativnom životu.

Borio se protiv ikonoklasta, u obranu svetih slika (Tri apologije). Naučavao je da štjući svete slike štujemo ne predmete već osobe koje one prikazuju, dakle ne obožavamo materiju i ne klanjamo se idolima, nego častimo one koji se nalaze u općinstvu svetih. Duhovne značajke Ivanove ličnosti su ove: Prvo izvanredna poniznost, druga je značajka Ivanova života vjernost tradiciji, predanom nauku prijašnjih stoljeća i kao treća je izvanredno istančan i razvijen osjećaj za Crkvu. Uzima se da je umro u veoma dubokoj starosti 749. godine.

SPOMEN: 4. prosinca

22 Sv. Ćiril Jeruzalemski

Sveti Ćiril (315.-387.) rodio se oko 313. u Jeruzalemu ili u blizini Cezareje. Izvršno je poznao Sveto pismo i djela crkvenih pisaca. Zaređen je oko 335. za đakona i 343. za svećenika, u razdoblju oštrih teoloških rasprava, političkih i crkvenih sukoba. Još kao svećenik držao je glasovite kateheze. Postao je oko 351. jeruzalemskim biskupom. Došao je u sukob s arijanskim biskupom Akacijem iz Cezareje koji je oklevetao Ćirila i optužio ga je da je prodao dragocjeni crkveni palij. Ćiril je 358. prognan u Tarz, gdje je pridobio naklonost vjerničkog puka i biskupa. Prognan je još dva puta i u progonstvu ukupno proveo 16 godina.

Vratio se 378. u Jeruzalem i sudjelovao 381. na Drugom općem saboru u Carigradu, koji mu je priznao pravovjernost i zakonitost. Vrstan vjeroučitelj, proslavio se svojim katehezama u kojima je razvio i protumačio vjerske istine i nauk o tri važna kršćanska sakramenta (krštenje, potvrda i euharistija). Preminuo je 386. u Jeruzalemu. Papa Leon XIII. proglasio ga je 1883. crkvenim naučiteljem. Posvećene su mu mnoge župe i crkve u svijetu.

SPOMEN: 18. ožujka

23 Sv. Beda Časni

Beda Časni [672.-735.] rodio se 672. ili 673. godine u sjevernoj Engleskoj. Kad mu je bilo tek 7 godina, roditelji su ga kao oblata, neke vrste samostanskoga kandidata, predali Benediktu Biscopu, koji je nekoliko godina prije toga osnovao benediktinski samostan u Wearmouthu. Beda je u 19. godini primio red đakonata, a u 30. svećeništva. U svojim 55 godina redovničkoga života Beda se rijetko kada udaljio iz svog samostana, a za sobom je ostavio veličanstven opus. Bio je pravo čudo svetosti i učenosti svoga vremena.

Napisao je više od 60 knjiga. Sačuvalo se malo njegovih pjesama, ali njegovo stvaranje u prozi bilo je bogato i svestrano. Najprije je pisao propovijedi, biblijske komentare, pisma i rasprave o jezičnim pitanjima. Uz teološke spise napisao je i nekoliko asketskih. Uz crkvenu povijest Beda je napisao i vrijednih hagiografskih djela. U djelu "Računanje vremena" uveo je i propagirao Dionizijevo brojenje godina od Kristova rođenja. Sveti Beda je umro 26. svibnja 735. godine.

SPOMEN: 25. svibnja

24 Sv. Efrem Sirijski

Sveti Efrem Sirijski, đakon (306.-373.) rođen je u kršćanskoj obitelji u Nisibi u Siriji (danas je u Turskoj). Kršćanski je odgojen i prema tadašnjem običaju kršten u 18. godini života. U svome rodnom mjestu djeluje kao egzeget, polemičar, propovjednik i religiozni pjesnik. Nakon pada Nisibe u perzijske ruke, Efrem se preselio u Edesu. U tom je gradu utemeljio teološku školu. Prigrlio je asketski život, ali je i dalje djelovao kao propovjednik te pisao knjige. Bio je veliki pobožnik Blažene Djevice Marije pa je ispisao najljepše stranice o Marijinoj ulozi u utjelovljenju Kristovu.

Efrem je najveći sirski pisac. Napisao je i tumač "Diatesaronu" ili "Harmoniji četiriju Evanđelja". Svojim pjesmama pobio je mnoge gnostičke zablude. Jednako se uspješno borio protiv astrologije i praznovjerja. Isto tako borio se protiv manihejske zablude. Efrem je živeći asketskim životom i po Evanđelju bio najbolji lijek protiv svih zabluda. Njegovi su pjesnički tekstovi ušli u bogoslužje sirijske crkve. Umro je 373. godine.

SPOMEN: 9. lipnja

25 Sv. Petar Kanizije

Sveti Petar Kanizije (1521.-1597.) njemački je isusovac, “drugi apostol Njemačke” i crkveni naučitelj. Rođen je u nizozemskom gradu Nimegi 1521. godine, a doktorirao je Kölnu, te je kao isusovac i predvodnik katoličke duhovne obnove ravnomjerno djelovao na intelektualnom i karitativnom području u njemačkim krajevima. Naime, nakon Luthera i reformacije Katolička Crkva u njemačkim krajevima je bila bitno duhovno osiromašena i pred svojim gašenjem, a sveti Petar Kanizije je svojim zauzetim djelovanjem i dubokom pobožnošću pridonio njezinu uzdizanju iz pepela i ponovnoj obnovi. Poradi toga je, uz svetog Bonifacija, proglašen apostolom Njemačke.

Posebno se posvećuje mladeži te osniva isusovačke kolegije i sveučilišta po mnogim njemačkim gradovima. Piše svoj “Katekizam” koji je bio nenadomjestiva knjiga za njemačke katolike. Godine 1580. dolazi u Fribourg gdje osniva kolegij. U njemu je umro 1597. godine.

SPOMEN: 21. prosinca

Sveti Ivan od Križa (1542.-1591.) rodio se 24. lipnja 1542. godine kao Juan de Yepes Álvarez u španjolskom gradiću Fontiverosu. Podrijetlom iz osiromašene obitelji, krhke građe i malen stasom, najprije je radio kao bolničar. U Medini del Campo postao je 1563. godine redovnik karmelićanin, za svećenika je zaređen 1567., a studije je završio u Salamanki. U duhu strogosti reda radio je na reformi karmelićana. Pjesničkog senzibiliteta, teološki izobražen, uspješno je surađivao sa svetom Terezijom Avilskom.

Jedan je od najvećih katoličkih mističnih pisaca, a njegova djela *Uspion na goru Karmel*, *Duhovni spjev*, *Tamna noć duše* i *Živi plam ljubavi* klasična su djela europske duhovnosti i književnosti. Svoje mistično iskustvo izrazio je slikovitim pjesničkim jezikom, ne zanemarujući pritom sustavnost i cjelovitost, ostavivši tako neprolazni duhovni nauk. Iz njegova unutrašnjeg žara i mističnih uzbuđenja ponikle su pjesme čarobnog sjaja i ljepote, pa je rečeno da su te pjesme "djelo jednog anđela". Preminuo je 14. prosinca 1591. godine u Úbedi.

SPOMEN: 14. prosinca

27 Sv. Robert Bellarmin

Sveti Robert Bellarmino (1542.-1621.) je bio isusovac, biskup i kardinal. Rođen je 1542. godine u Montepulcianu u Toscani u Italiji. Kao osamnaestogodišnjak stupio je u Družbu Isusovu. Bio je glasoviti profesor i vrstan govornik u mnogim sveučilištima diljem Italije, a zatim na slavnom sveučilištu u belgijskom Louvainu.

Papa Grgur XIII. poziva ga u Rim gdje se bavio najprije teološkom, govorničkom i duhovničkom djelatnošću. Postaje papinskim teologom te kardinalom. Veliki je uspjeh postiglo njegovo djelo "Mali katekizam" koji je doživio 400 izdanja, a preveden je na 56 jezika. Uvelike se bavio pastoralnim radom i pomagao je siromašne. I sam je živio u velikom siromaštvu i asketskim životom. Uvijek je s velikom umjerenošću kritizirao svoje protestantske suparnike, izbjegavajući zlobne primjedbe i moleći za njih. Pred kraj svoje karijere povukao se iz javnog života i umro u novicijatu sv. Andrije u Rimu 17. rujna 1621. godine, a pokopan je u crkvi svetog Ignacija.

SPOMEN: 17. rujna

28 Sv. Albert Veliki

Sveti Albert Veliki (1206.-1280.) bio je dominikanac, znanstvenik i biskup, te naučitelj Crkve. Rođen je u njemačkoj pokrajini Švapskoj. Studira u Padovi gdje susreće dominikanca blaženog Jordana Saksonca te se odlučuje za Red propovjednika, postaje dominikanac. Izuzetno intelektualno nadaren i izobražen postaje profesorom na različitim europskim sveučilištima.

U Parizu mu je bio učenik sveti Toma Akvinski za koga je predvidio veliku znanstvenu budućnost. Izabran je za provincijalnoga ministra u Njemačkoj te obilazi braću živeći skromno i siromašno. Imenovan je biskupom u Regensburgu, ali se nakon tri godine povukao u dominikanski samostan u Würzburgu u kojemu je umro 1280. godine. Za njega kažu da je svojom genijalnošću razumio sve znanosti, te da je posjedovao enciklopedijsko znanje. Sveti Albert Veliki je bio kadar saopćiti te pojmove na jednostavan i razumljiv način. Kao pravi sin svetog Dominika rado je propovijedao Božjem narodu, kojega je osvajala njegova riječ i primjer njegova života.

SPOMEN: 15. studenog

Sveti Antun Padovanski (1195.-1231.) rođen je u Lisabonu, a roditelji mu na krštenju nadjenuše ime Fernando. Nakon što je postao redovnik augustinac, žarka želja za mučeništvom potakla je Antuna (1195.-1231.) da se godine 1221. pridruži franjevcima. 1223. godine sveti je Franjo osobno postavio Antuna za prvoga profesora teologije braći. Taj potez utemeljitelja zajednice Franjevački je red trajno smjestio u samo središte teološkoga i akademskog razvoja.

Uz svoja iznimna akademska postignuća, Antun je bio poznat i kao pučki propovjednik te je, u vremenu rasprostranjenih krivovjerja, zaslužan za očuvanje vjere nebrojenih kršćana. Čuvene Antunove propovijedi bile su popraćene istinskom brigom za potrebe siromaha. Revno se borio protiv nepravde i zagovarao potrebe bespomoćnih. Antunova je briga za bližnje poprimila i nadnaravnu dimenziju, kroz brojna čuda koja se pripisuju njegovu moćnome zagovoru. Sveti Antun Padovanski umro je 1231., u 36. godini života te je već iduće godine proglašen svetim.

SPOMEN: 13. lipnja

30 Sv. Lovro Brindizijski

Giulio Cesare Russo 1559.-1619.), poznatiji pod redovničkim imenom Lovro, rođen je 1559. godine u talijanskom mjestu Brindisi koje je upravo po njemu postalo slavno. Bio je kandidat franjevac konventualaca, a nakon smrti roditelja prešao je kapucinima koje je kao petnaestogodišnjak upoznao u Veneciji. Nakon svećeničkog ređenja posvećuje se propovijedanju. Postao je poznat kao propovjednik Židovima u Rimu.

Doveo je kapucine u Austriju, Češku i Slovačku. Godine 1600. ustanovljuje samostan u Grazu koji je polazište za širenje kapucina u hrvatske krajeve. U Pragu je uspješno vodio javne rasprave s protestantima braneći pravovjernost kršćanskog nauka riječima i spisima. Propovijedao je u različitim krajevima Europe i često poticao na obranu od turske najezde. Životne prilike su ga uvele i u diplomatske poslove. Njegovu spisateljsku aktivnost možemo svrstati u tri skupine: propovjednička djela, egzegetske rasprave i polemički antiluteranski spisi. Umro je u Lisabonu 1619. godine.

SPOMEN: 21. srpnja

31 Sv. Katarina Sijenska

Sveta Katarina (1347.-1380.) rođena je 25. ožujka 1347. godine kao 25. dijete u obitelji Giacomoa i Lapae Benincasa. Već u šestoj godini ukazao joj se Isus, okružen apostolima. U 15. godini umrla joj je najdraža sestra Bonaventura i tada je odlučila stupiti u mantelate ili dominikanske trećoredice. Samotnim životom u postu i molitvi živi tri godine u obiteljskome domu.

Nakon 70 godina boravka papa u Avignonu, uspjela je nagovoriti Grgura XI. na povratak u Vatikan. U svojoj 19. godini u mističnome zanosu doživjela je zaruke s Kristom. Dok je boravila u crkvi sv. Katarine u Pisi, 1. travnja 1375. godine dobila je Kristove rane na rukama, nogama i prsima. Neprestano posti i moli za Crkvu. U Sijeni je 1377. godine utemeljila samostan. Svoja mistična iskustva opisala je u knjizi "Dijalog". Bila je mističarka Kristove krvi. Crkva je, prema njoj, vrt natopljen krvlju Kristovom. Papu je nazivala slatkim Kristom na zemlji. Uz spomenuto djelo napisala je i 375 pisama. U 33. godini života umrla je 29. travnja 1380. g. u Rimu, a pokopana je u dominikanskoj crkvi sv. Marije.

SPOMEN: 29. travnja

32 Sv. Terezija Avilska

Sveta Terezija Avilska (1515.-1582.) obnoviteljica je karmelskog reda i naučiteljica Crkve. Rođena je u kastiljskom gradu Avili 1515. godine u kršćanskoj obitelji s brojnom djecom. S dvadeset godina odlazi u samostan karmelićanki u kojem živi prosječnim duhovnim životom. S 40 godina Terezija započinje novi život osobno te je slijedi sve veći broj sestara. Njezinom zauzetošću dolazi do reforme Karmela, nastaju tzv. bosonoge karmelićanke. Obilazi mnoge karmelske samostane provodeći reformu Reda, ženskog a i muškog. U tome je imala podršku svetog Ivana od Križa.

Posljednjih dvadesetak godina života Terezija je doživjela velika mistična iskustva. Po zapovijedi svog ispovjednika opisuje ih u svojim uglavnom autobiografskim djelima. Postaje osoba molitve kojoj za Boga nije ništa teško učiniti. Poučava druge u različitim vrstama molitve: od usmene do motrenja. Sveta Terezija je velika svetica, obnoviteljica Karmelskoga reda, spisateljica, mističarka i naučiteljica Crkve.

SPOMEN: 15. listopada

33 Sv. Terezija od Djeteta Isusa

Sveta Terezija od djeteta Isusa (1879.-1987.) redovnica karmelićanka i crkvena naučiteljica, popularno je nazvana “Mala Terezija” radi usporedbe sa svetom Terezijom Avilskom. Rođena je 1873. godine u mjestu Alencon u Normandiji u pobožnoj obitelji Martin. Nakon smrti majke otac udovac se sa svojih pet kćeri seli 1887. godine u Lisieux. Kao djevojčica je čudesno napredovala u duhovnom životu. Bez posebnoga papina dopuštenja je s petnaest godina u Lisieuxu stupila u karmelićanski red.

Živjela je kratko, ali vrlo intenzivnim i dubokim duhovnim životom. Njezinu duhovnost prozvaše Mali put svete Terezije, a njime je pokazala da se može postići svetost vršeći s vjerom i ljubavlju male svakodnevne dužnosti. Po nalogu poglavarice je napisala vlastiti životopis “Povijest jedne duše”, koja je prevedena na mnoge jezike. Umrla je 1897. godine na glasu svetosti, a njezino se štovanje brzo proširilo širom Crkve. Njezin život postao je putokaz mnogima kako valja koračati putem duhovnoga djetinjstva posve predan u volju Božju.

SPOMEN: 1. listopada

34 Sv. Hildegarda iz Bingena

Sveta Hildegarda iz Bingena (1098. – 1179.), "njemačka proročica", kako su je nazvali njezini suvremenici, jedna je od najneobičnijih i najfascinantnijih žena svih vremena. Bavila se medicinom i prirodnim znanostima, pisala je i skladala pjesme, a izmislila je čak i vlastito pismo. Aktivno je sudjelovala i u političkim i društvenim strujanjima svojega vremena, propovijedala je o Bogu i bila na glasu zbog svoje mudrosti te su joj po savjet dolazili kraljevi, svećenici, redovnice i redovnici, kao i obični pučani. Ova iznimna, kulturno i društveno osviještena žena propovijedala je na trgovima i crkvama, dopisivala se s papama, biskupima, carevima i pučanima.

Od njezinih spisa najznačajnija je velika mističnovizionarska trilogija: dogmatski Scivias, Knjiga životnih zasluga, u kojoj je sadržana moralka i nauk o krepostima, te napokon Knjiga božanskih djela, svojevrsna mistična kozmologija. Njezini pak spisi o prirodi i liječenju dali su joj naslov prve njemačke istraživačice prirode i liječnice.

SPOMEN: 17. rujna

35 Sv. Ivan Avilski

Sveti Ivan (Juan) de Ávila Gijón (1500.-1569.), španjolski svećenik, teolog, mistik, crkveni naučitelj, "apostol Andaluzije", rođen je 6. siječnja 1499. godine u gradu Almodóvar del Campo. Studirao je filozofiju i teologiju na sveučilištu Alcalá de Henares, gdje je slušao predavanja slavnog dominikanca Dominga de Sota. Nakon smrti roditelja imetak je poklonio siromasima. Svećenički apostolat započeo u Sevilli i drugim naseljima sevillske nadbiskupije. Juanove vatrene propovijedi, pune Božjeg duha, okupljale su ljude i po crkvama i po trgovima. Svojom je potresnom propovijedi postigao obraćnje portugalskog pustolova, kasnijeg sveca Ivana od Boga.

Među njegovim prijateljima i sljedbenicima bili su i mnogi duhovni velikani, pored ostalih i Ignacije Loyola, Ivan od Boga, Ivan od Križa, Franjo Borgia i Terezija Avilska. Za sobom je ostavio golemu pisanu ostavštinu: pisma, propovijedi, katekizme, zbirke molitava. Shrvan napornim radom, dugim molitvama i oštrim pokorama, preminuo je 10. svibnja 1569. godine u Montilli.

SPOMEN: 10. svibnja

36 Sv. Grgur iz Nareka

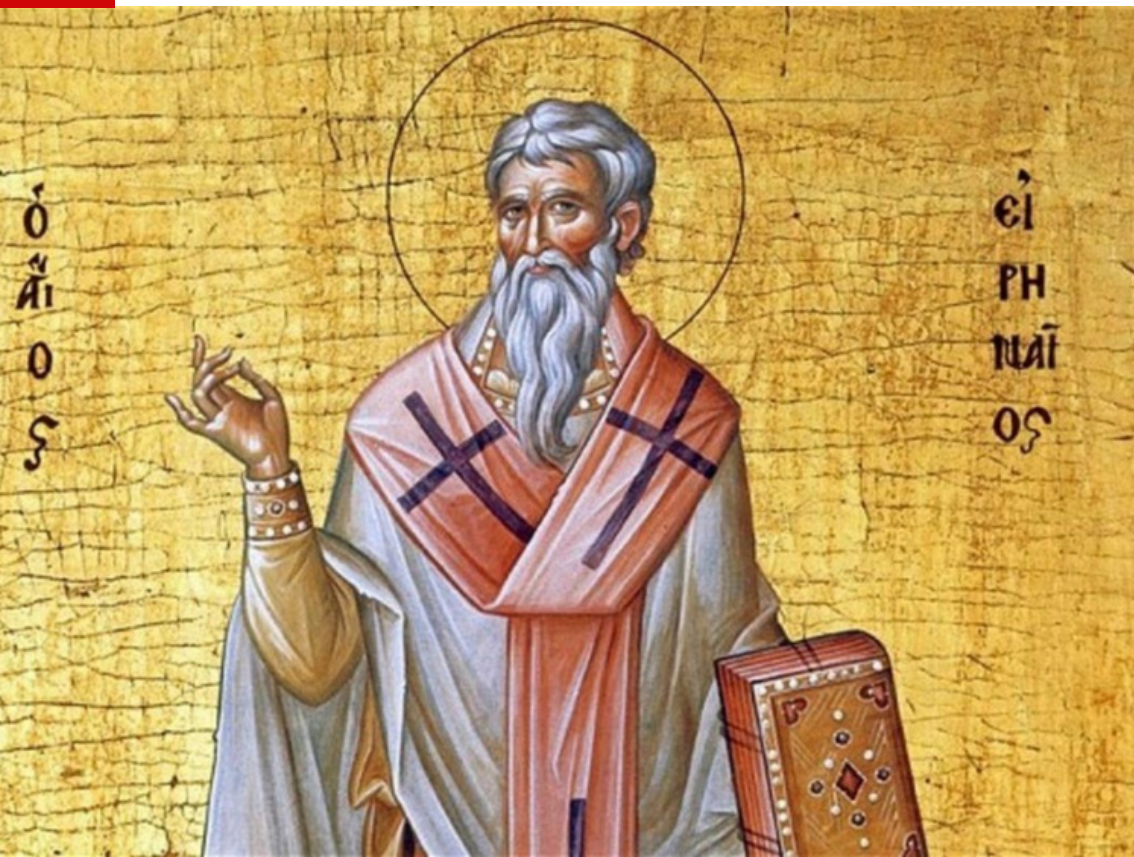

Sveti Grgur (950. – 1005.) rođen je oko 950. godine u malom mjestu Narek, u obitelji pisaca. Majka mu je preminula dok je još bio dijete, a njegov otac Khosrov, nakon što je postao nadbiskup, povjerio je Grgura i njegova brata Ivana rođakinji Ananiji iz Nareka, utemeljiteljici seoskog samostana i škole. Grgur je ušao u samostan Narekavkan te je nakon svećeničkoga ređenja postao i opatom, provodeći život u radu, molitvi i poniznosti; vođen ljubavlju prema Kristu i Bogorodici.

Bio je izniman teolog i jedan je od najvažnijih pjesnika u povijesti armenske književnosti. U njegova djela spadaju Komentar pjesme nad pjesmama te Narek – zbirka od 95 molitava u stihu. Njegova Knjiga molitve može se usporediti s Psalmima, Augustinovim Ispovijestima, spisima bizantskoga Simeona novog teologa te poemama Efrema Sirijskog. Grob sv. Grgura nalazio se u samostanu u Nareku u Turskoj sve do Armenskog genocida 1915. kada je su Turci “očistili” ta područja od svega armenskog i kršćanskog

SPOMEN: 27. veljače

37 Sv. Irenej Lyonski

Sveti Irenej (oko 135. – 202.) rođen je u Smirni, na području današnje Turske u kršćanskoj obitelji grčkog podrijetla. Kao mladić upoznao je svetoga Polikarpa, biskupa toga grada, učenika svetog Ivana apostola. Oko 170. godine odlazi naviještati evanđelje u Galiju. Nakon tragične smrti biskupa Potina, Irenej je pozvan naslijediti njegovo mjesto kao biskup Lyona te se od tada u potpunosti posvetio pastoralnoj službi sve do 202. kada je stradao tijekom masakra lionskih kršćana pod carem Septimijem Severom. Pokopan je u crkvi Svetog Ivana, kasnije nazvana Sveti Irenej. Njegova je grobnica uništena 1562., a Irenejeve posmrtno ostatke uništili su hugenoti tijekom vjerskih ratova.

Od vjerodostojnih djela sv. Ireneja sačuvane su nam dvije rasprave: "Dokazivanje apostolskoga propovijedanja" i "Izlaganje apostolskoga propovijedanja", no najpoznatiji je po svojem djelu "Protiv hereza" (lat. *Adversus Haereses*), u kojem se suprotstavlja gnostičkom nauku. Papa Franjo proglasio ga je crkvenim naučiteljem, s naslovom "Doctor unitatis".

SPOMEN: 28. lipnja